

indtil den 1. Februar kun oprettet 128 Brug. Dette ringe Antal af oprettede Brug er ikke noget Vidnesbyrd om, at der ikke er Trang til at faa Husmandsbrug oprettet, de er kun et Vidnesbyrd om de overordentlig store Vanskeligheder, der er til Stede for de unge Mennesker, som gerne vil have selvstændige Hjem ude paa Landet. Det er ikke saa længe siden, unge Mænd har henvendt sig til mig om Raad og med Forespørgsel om, hvad de skulde gøre. Det var Landboeres Børn, oven i Købet Bønderbørn; de saa med de Midler, der stod til deres Raadighed, ingen Udvej for at komme i Besiddelse af et selvstændigt Hjem paa Landet, og to af de paagældende havde nu besluttet sig til at udvandre. Det er beklageligt at staa overfor Tilfælde, hvor brugbare Folk ikke kan finde Beskæftigelse her i Landet efter deres Anlæg og deres Trang til Virksomhed, men maa søge bort fra Landet for maaske aldrig mere at vende tilbage, maa yde deres Indsats andre Steder og til andre Nationers Fordel, medens vi gaar Glip af dem.

Jeg maa derfor bestemt hævde, at Forholdene nu er saaledes, at vi alvorligere, end Tilfældet hidtil har været, maa overveje, hvad der muligt kan gøres for at faa oprettet nye selvstændige Hjem ude paa Landet. De Love om Godser Udstykning, om Præstegaardsjorders Udstykning og om Bortsalg af Jord i offentligt Eje, som blev vedtaget i sidste Rigsdagssamling, tilfredsstiller ikke. De virker maaske tilfredsstillende, hvor der er Jord til Stede til Udstykning; men vore Godser ligger nu en Gang ikke saaledes, at Udstykning kan finde Sted jævnt fordelt over hele Landet; der er Godser her paa Øerne og i visse Egne af Jylland, men i andre vidtstrakte Egne findes der ingen Godser til Udstykning og heller ikke Præstegaardsjord. Følgen er, at der overhovedet ikke kan skaffes Jord til Veje paa Vilkaar, som nogenlunde svarer til, hvad de paagældende, der gerne vil have Jord, maatte ønske. De Vilkaar, der bydes de unge, som søger Jord i Henhold til Husmandsloven, er heller ikke nær saa gode som de Vilkaar, der tilbydes dem, som kommer i Betragtning ved Ansøgning om Jord af Godser eller Præstegaardsjord; disse sidste stilles langt gunstigere, og det forekommer mig, at man ikke i Længden kan opretholde noget saadant. Man kan naturligvis nok sige til en ung Mand, som bor paa Bornholm, at han kan rejse til Sjælland eller det sydlige Jylland, hvor der muligvis er Jord

til Raadighed af et Gods eller af Præstegaardsjord; men i de allerfleste Tilfælde lader en saadan Flytning sig ikke foretage, og selv om det var muligt for vedkommende at rejse til det paagældende Sted, vil han alligevel altid være langt vanskeligere stillet dér end den lokalkendte Mand, den Mand, som har sit Hjem paa Eggen.

Jeg tror, Tiden nu er kommet til at tage under Overvejelse, om der ikke er Mulighed for paa en eller anden Maade at faa Loven om Oprettelse af Husmandsbrug ændret, saaledes at man kan stille de Folk, der ikke kan faa Jord i Henhold til de allerede vedtagne Jordlove, nogenlunde lige saa gunstigt som saadanne Folk, der kan benytte disse sidste. Hvis man kunde faa Ekspropriationslovforslaget, som kommer til Behandling senere i Mødet, vedtaget i det væsentlige saaledes, som det er fremsat, vilde selvfølgelig adskilligt være vundet; men der er vel, saaledes som Partistillingen nu en Gang er paa Rigsdagen i Øjeblikket, ringe Udsigt til at faa dette Lovforslag vedtaget i den allernærmeste Fremtid. Følgen bliver da, at man fremdeles kun har Husmandsloven at henvise til, og den er, som jeg allerede har udtalt, i høj Grad ufyldstgørende. Man kan heller ikke henvise til Udstykningsforeningernes Arbejde, thi Udstykningsforeningerne er ikke længere i Stand til at arbejde, som de tidligere kunde; heller ikke gennem Udstykningsforeningerne kan der tilstaaes de Folk, som ønsker Jord, de Begunstigelser, som tilstaaes dem, der faar Jord i Henhold til Loven om Bortsalg af Jord i offentligt Eje.

Som en midlertidig Foranstaltning kan jeg anbefale det foreliggende Lovforslag; det er dog bedre end intet. Men jeg har ikke villet undlade at gøre opmærksom paa, at den Lov, der her er Tale om at forny, er forældet, Tiden har overfløjet den, og man naar ikke tilfredsstillende Resultater ved at forlænge Gyldigheden af en i Forvejen forældet Lov, den bør ændres, og det bør ske hurtigst muligt. Det tilkommer Landbrugsministeriet at stille Forslag om, paa hvilken Maade Loven radikalt skal ændres.

H. C. Hansen: Det foreliggende Lovforslag er for saa vidt let overskueligt, som det i Virkeligheden kun er en Fornyelse af den nugældende Lov, naar undtages de Bestemmelser, som yderligere ønskes indføjede i Loven, om Kontrol med, at de allerede oprettede Brug ikke nedlægges. Jeg